

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po štiri prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po štiri prejemani za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjskega petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Upravništvo, na katere naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rusija in vstanek.

V Petrogradu 27. okt. [Izv. dop.]

Redko kedaj je naše občestvo zanimalo kako vprašanje tako dolgo in tako intenzivno, kakor sedanje stanje „vostočnega vprašanja“. Vse in vsak dela in žrtvuje kolikor more in organizacija za zbiranje se vedno bolj bliža k vrhuncu, ter se krepi. Točno opredeliti vse, kar se je do sedaj nabralo za vstane in pregnane, ni menda lahko mogoče, ker Petrograd sam je zavoljo ložjega zbiranja razdeljen na oddele, in tam je zopet stvar urejena tako, da deli več osob mej soboj posel. „Golos“ na pr. vsak dan dobiva od 500—1000 rubljev. Ako so pred kratkem še darovali večidel le privatni, je zdaj delo dobilo nekako drugi kolorit, oglašila so se občestva, privatna in državna, železne ceste, fabrikanti itd. in kar je posebno važno: „zemstva“ in „mestni odbori“, tako, da bode agitacija objela kmalu vso Rusijo od severa do juga. Največji delavnost prikazuje naš „damski“ in pa „Slavjanski komitet“. Poslednji posebno energično postopa. V zadnji seji je bilo skleneno, poslati priglasi k vsem zemstvom, kateri se niso še oglašili in upati je, da bode imel dober uspeh. Dalje je potrdil predlog, pošiljati iz Odese žito v Črno goro in druge kraje na jugu, sobirati obleko in druge potrebne stvari.

Ali ne glede na marljivost in navdušenost Petrograda, ga bode kakor se kaže pustila Moskva daleč za soboj. Denašnji „Golos“ ima od tod sledeči dopis: Agitacija za turške Slavjane raste v Moskvi vsak dan. Naše občestvo se je naenkrat probudilo, hipoma je vstalo na noge, in na čelu,

kakor smo pričakovali, stoji naš Slavjanski komitet. Mesto Moskva je darovalo po svojih zastopnikih 20.000 rubljev (32.000 goldinarjev) ali posamezne kopejke in rublji dosedaj nabrani dajejo brez dvombe veliko večjo cifro.

V mojih očeh, in jaz mislim, da ne samo v mojih tak živi in enodušni glas ruskega občestva v tem delu ne more, ali vsaj ne smel bi ostati brez sledu v tistih sferah, katere morejo imeti vpliv na srečen izhod strašnega boja za slavjansko naseljenje Turčije. Le-ta enodušni in glasni protest slavjanskega ljudstva Rusije — protest, ki prihaja ne iz diplomatičnih pisaren, ampak iz nedrj samega naroda, je izraz tiste v naše čase velike sile, katero so si na zapadu že davno osvojile vlade in katera je tam vselej dosti važni povod, da se daje politiki to napravljeno, katerega želi narod. Občestveno mnenje se razdaja po Rusiji dosti glasno in jasno: Zemstva, mesta, korporacije, občestva, vse je sedaj stopilo na noge, vse se je zilo v eden krik jeze, kateri se razdaja vsak dan jasneje in jasneje, zato ker se širje in širje razliva po obširnem slavjanskem morju pravoslavne Rusije. Dalje dopisnik pripoveduje, kako goreče so začele svoje delo moskovske dame, Slavjanski komitet in višja duhovščina, da celo policija nij ostala za drugimi, neki „pristav“ je v enem dnevu nabral več ko 4000 rubljev.

Upamo, da tako delovanje tudi doseže konec, zavoljo katerega se je tako navdušeno začelo. (Telegraf, ki je ta dopis prehitel, potrjuje, da je naš dopisnik prav sodil, rusko vladno glasilo prizna slovanske simpatije. Glej politični razgled. Ur.)

Nove železnice.

Z Dunaja 30. okt. [Izv. dop.]

Trgovinski minister Chlumecky je v večerajšnji seji državnega zbora razvil program, katerega misli vlada držati glede železnic, katere potrebujejo državne podpore, i glede novih železničnih prog, ki naj bi se ali na državne stroške ali s pomočjo države zidale. Vprašanje to je tako imenitno za gospodarski razvoj Avstrije i toliko se je že šepetalo o vladnih namerah, da je naravno, da so poslanci, ko se je minister oglašil k besedi, zbrali okolo minister-skih sedežev, ter z največjo pozornostjo slušali na vsako ministersko besedo. Chlumecky je dalje kot eno uro govoril in priznati se mu mora, da je svoje nasvete podpiral z gladko in prepričano besedo. Iz dolgega govora, v katerem je razvil i obsojeval sedanjí sistem zidanja železnic, pri katerem so si le ustanovniki žepa napolnjevali, akcijonari pa so prišli ob svoj imetek, so najbolj zanimivi pozitivni nasveti, zlasti načrt onih železničnih prog, katere se imajo v teku časa na državne stroške dodelati. Minister razločuje glavne i lokalne proge. Glavne proge so: 1. podonavska obrežna železnica, katera ima zvezati že zidane železnice na dunajskem obrežji Donave; 2. železnica od Inspruka čez arlsko goro v predarlsko deželo; 3. Trebiž-Predel-Gorica. Ko je minister to železnico imenoval, bili so levičarji osupnjeni ter „čujte! čujte!“ klicali, kajti baš ta predlog je že lani bil ovržen. Te železnice bi se do leta 1880 imele dozidati.

Minister pa še dalje našteva tri proge, ki jih kot glavne smatra, a zidale bi se stoprv potem, ko bi gori imenovane že k več-

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

V.

(Dalje.)

In v resnici, najemnik kar zaziya samega veselja pri teh besedah, Oči se mu zasvetijo, vsaj priložnost ima, gledati zdaj Irenico od obličja do obličja, občudovati njeno ljubeznjivost in izvrstno kuhinjo, in vse to zastonj. Veljalo ne bode nič, ako uže družega ne, vsaj kosil bode enkrat brez stroškov in še dobro in gospodski. Same hvaležnosti pelja potem učitelja za roko na sedež, prisede k njemu in mu ponuja pipo tabaka. In kaj še denes se prvokrat tako daleč spozabi, da pokliče umazano deklo in jej da ključ od kleta in veli prinesiti polič rumenega, dišečega vina. Omeniti moramo,

da, akoravno Pelin nij pil nikdar vina, imel in branil ga je vendar obilo in tržil z njim za drage denarje.

Ko učitelj vidi pred soboj smeječo kapljico, razveže se mu stoprv jezik, zopet se mu obudi sladka zapeljiva misel, kako lepo bode, ako je enkrat Irenica graščakinja in on poleg nje v obilosti vsega. Ker je učitelj znal uže od nekedaj porabiti dobro priložnost, kjer se je pilo dobro in brez računa, pogledoval je tudi denes precej globoko v kupico in pri tem vedno tako nepopisljivo hvalil svojo Irenico in jo narisal s tako lepimi barvami, da je Pelin, čudeč se, kar zijal in bil prepričan, da mora biti to prav nebeški angelj v ženskej podobi. Stoprv pozno se ločita oba v sladkih mislih, da sta opravila dobro svojo nalogo, da čaka oba nepopisljiva sreča.

Le ta razloček je bil mej njima, da je odhajal učitelj nekoliko vinjen in z globoko

na ušesi potlačenim cilindrom, grajski najemnik pa navdušen in zamaknjen v najboljše popolno Evino hčer, žensko, katero je sicer tako nepopisljivo sovražil, a stoprv v svojem štiridesetem letu se prepričal, da so one največji dar božji, da prava nebesa na zemlji.

VI.

Bilo je v nedeljo do polu dne. Farni zvonovi so zvonili, mlade in stare dekleta z rudečimi in bledimi obrazi in najlepšimi krili so hitela v cerkev. Fantje pa so stali v gručah pred cerkvijo, zažigali tobak, namežikavali in govorili o ljubezni, — poleg njih pa sivi možakarji — o vremenu.

Tisto nedeljo je sedel učitelj Glavač uže cele četrt ure pred mašo za orgljami v praznji suknji. Na klinu nad njim pa je visel skrbno skrtačen in poglajen cylinder. In še nekaj. Učitelj nij bil sam. Poleg njega je sedela nadepolna Irenica. In kaka je

jemu bile dodelane; namreč: povprekna ogersko-moravsko-češka železnica, gališka zvezna železnica i končno one železnice, katere imajo dalmatinske zvezati z avstrijskimi. Tu se gotovo misli na zvezanje dalmatinskih železnic skozi Karlovo i **Dolenjsko z Ljubljano**. Če prav tedaj vendar dolenjska železnica še nij naravnost imenovana, se vendar nahaja v tem načrtu, samo da nekoliko pozneje na vrsto pride. Za loško železnico pač zdaj nij upanja.

Minister potem preide na lokalne železnice, pri zidanjej, katerih naj bi država pripomagal, če so dotični kraji voljni, da dade vsaj potrebno zemljo ali brezplačno ali po nizkeji ceni. Pri tem izreka minister, da hoče predložiti postavo, kako se ima ravnati pri odvezi zemlje v prid železnicam. Mej lokalnimi progami navaja minister tudi železnico od Celja skozi savinsko in škalsko dolino do Spodnjega Dražberga, pa le kot progo z ozkimi kolovozami. Savinjska in škalska dolina bi tedaj dobili železnico, za katero se uže mnogo let poganjajo, če prav bolj ozko, ko navadno.

Končno minister govoreč o stroških nazznanja, da bi glavne proge (256 kilometrov) stale 61 milijonov gold., lokalne (284 kilometrov) pa 15½ milijonov gold., a za leto 1876 bi trebalo samo 12 milijonov gold. za nove, in 11 milijonov gold. za načete železnice v Dalmaciji, Istriji in na Gališkem.

Vlada je tedaj v enem najimenitnejših vprašanjih storila svoje nasvete; kako pa se bode obnašal državni zbor? Misliti bi bilo, da bode pred očmi imel bridko stanje gospodarskih razmer in da ne bode preslišal klicov narodov; kateri pričakujejo, da se enkrat kaj resnega stori proti občnej gospodarskeji krizi. Če Avstrija ima 24 milijonov gold, na razpolaganje za nove kanone, bi pač več, nego čudno bilo, ko bi se za produktivne namene ne hoteli privoliti potrebni novci:

Kdor je mej govorom trgovinskega ministra opazoval Herbst, lahko je videl njegovo mefistofelično smehljanje in s tega sodil na hudo in nevarno opozicijo, katero bode on delal železniškim predlogom stari ta nemški intrigant.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Šibenika 2. nov. [Izvirni telegram „Slovenskemu Narodu“.] Sinoči po noči od 31. oktobra na 1. novembra je nad 1000 prostovoljcev stopilo črez mejo pri Kninu, da napadejo Turke in jim vzamejo bosensko Grahovo.

Iz Sapljeta 31. okt. [Izvirni telegram „Slovenskemu Narodu“.] 200 vstašev je napalo Gačko in Turkom vzelo veliko čredo goved in ovac. Na to je 1000 Turkov teklo za vstaši, došlo jih in prijelo. Vstaši so najprej svoj plen goved dobro spravili, potem pak Turke pretepli, mnogo jih pobili. Sami so imeli le 4 mrtve in 18 ranjencev.

Iz Berana pak je 1400 turških nizamov in 500 baši-bozukov izpalo in se vrglo na vstaše pri Buci. Boj je bil do večera, Turci so nazadnje v mesto pobegnili pustivši 93 nizamov in 57 baši-bozukov. Vstaši so imeli le 4 mrtve in 12 ranjenih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. novembra.

V notranjej politiki je najvažnejše obrazloženje ministra za trgovino o železnicah, ki se bodo zidale. Ker pak uže naš dobro poščeni dopisnik iz Dunaja, kateremu smo denes na prvem mestu ustopili besedo, temeljito o tem, zadnjič od nas z drugega stališča omejenem predmetu govori, prehajamo precej na važnejši vnanji del.

Vzajemne razmere.

V Rusijo je sedaj vse obrneno, ker ona je začela reševati veliko slovansko vprašanje. Vstanek jo je na to prisilil. Rusko vladno glasilo „Praviteljstveni (vladni) Vestnik“ prinaša sledečo oficijalno izjavo: Važni dogodki na balkanskem polotoku, niso samo Rusijo, nego tudi v zvezi z dvema družima državama, pripravno našli, evropski mir ohraniti, brez vseh političnih, sebičnih, postranskih mislij in namenov. Vsem iskreno ohranjenje miru želečim oblastim je pristop k tej zvezi svoboden. Vendar Rusija nij žrtvovala tej zvezi simpatij, katere je imela do slovanskih kristijanov. Žrtve, katere je ruski narod tlačnemu slovanskemu prebivalstvu v Turčiji dal, so tako velike, da je Rusija opravičena s svojimi simpatijami pred ves svet stopiti.

Velike nevarnosti vidiča, ki bi jo imelo vměšanje Srbije in Črne gore toliko za te države, kakor za Turčijo samo, vzdignila

je Rusija prva svoj glas za brambo nesrečnih Hercegovincev, kateri so vsled nezmernege davkovskega bremena in vsled tlačnega prisiljeni bill po zadnjem pomočku poseči. V sporazumu z Nemčijo in Avstrijo je Rusija, da bi kakovo intervencijo v Turčiji zabranila, pozvala Turško, poravnati se z vstaši. Francoska, Italija in Angleska so podpirale to terjatev. — Turčija je obetala zboljšanja uvesti za slovanske kristijane. Ali ker so se prejšnji enaki sklepi sultanovi, katere so vevlasti izsilile, izkazali kot trajno neizpolnjeni, ker je torej zaupanje v nje izgubljeno, morajo vlade pomagati, da se zaupanje utrdi, brez katerega Turčija ne more reform izvesti. Na vsak način mora žalostni položaj krščanskega prebivalstva v Turčiji konec vzeti.

To je najnovejša oficijalna torej vladna izjava Rusije. Važna je, kakor uže dolgo nobena. Sama ta izjava je uže velika zmaga Slovanstva. Nemški listi uže vpijejo, da je Rusija „zopet“ razobesila zastavo panslavizma. Nič ne denel!

Iz Carigrada se „N. Fr. Pr.“ poroča, da je tam v diplomatičnih krogih razširjena govorica, da bodo vevlasti vzle Turčiji Hercegovino in Bosno in dali te provinciji Črnej gori. — Najnovejši tu došli telegram poroča, da imajo i angleske „Times“ iz Mostara telegram, da so vsi konzuli tega mnenja, da Turčija nij zmožna, vstanka potlačiti. — Sam bodi Srbijo, kar si ona nij upala, storilo je jedno pest golorokik slovanskih vstašev, ki so bili od početka brez podpore!

Dopisi.

Iz Gorice 30. okt. [Izv. dop.] Zadnja „Soča“ je bila zaplenjena, zaradi uvođenega članka, ki je grajal politiške uradnije na Goriškem. Meni se je konfiskacija članka, katerega sem jaz sam pisal, kaj čudna zdela, kajti do sedaj mi je bila znana le cesarjeva osoba, o kateri se ne sme kritikovati, a odslej sem poščeni, da tudi politiški uradi imajo to prerogativo. Jaz kot jurist sem vprašal necega „Sočana“, zakaj urednik ne napove obravnave, a on mi je satirično odgovoril: „obravnavati bi bila čisto odveč, ker nje rezultat bode prav gotovo nepogoden, objektivno postopanje izročilo je časnikarstvo popolnem svojevoljnosti državnega pravdnika in politiških oblastnij. Denašnji dan vse švindla, švindlajmo i mi! Mundus vult decipi, ergo decipamur! To so

bila. Njeno novo, rudeče krilo je kar šumelo lopote in kinča, ne vemo ali pravega, v ušesih, na prstih, rokah in psih pa je imela za precej grošov zlata. Da, prekupovalni žid bi bil z nepopisljivim veseljem opazoval vse to, grajski najemnik pa njeno nenaravno rudeče lice, ki je bilo, če smemo verjeti starim obrekljivim ženicam iz vasi, vsako nedeljo pomalano, ali kali. Da je učitelj denes celó četrt ure prej za orgljami sedel in imel zalo hčerko poleg sebe, nij storil iz prevelike pobožnosti, akoravno molitve nij opuščal, a za to je imel druge bolj važne uzroke.

On je namreč v svojej modrosti prethtal in premeril, da bi bilo dobro, nekaj besedi z gospodom grajskim, ki hodi vedno v klečnico poleg orgelj, govoriti, ga še enkrat povabiti na denašnje kosilo — in predstaviti mu v novi obleki svojo zalo hčer.

A če ima človek smolo, vse mu gre križem. Tudi učitelj je sedel zastonj četrt

ure na klopi, kajti Pelina nij bilo. Irenica se je ozirala toliko potov zastonj. Ko ministrant zazvončka in gospod župnik stopijo pred oltar, se vpre učitelj pol žalosten, pol srdit, nenavadno močno v orglje, kakor da bi hotel zlit v nje vso svojo nezadovoljnost in nemir. In orglje, vedno pokorno, ubogljivo orodje, zapojó, da vse vrši in piska, da turška godba naj se skrije pred njimi. Stoprv pri svetem evangeliju zaškrablje zaklenjena klečnica poleg orgelj. Učitelj se urno ozre v sladki nadi in sune s komolcem tudi svojo družico Ireno, češ, poglej in pozdravi ga, kakor se spodobi.

In v resnici grajski najemnik je sedel v klopi in preprijazno odkimaval globokim učiteljevim poklonom. Irenici pa, bog mu grehe odpusti, nekako zaljubljeno namežikal in zarudel v obrito, zijavo lice.

Učitelj pa je imel denes uže v drugo smolo in jo je imel. Mej poklanjanjem svojemu sosedu zapeli so namreč gospod žup-

nik, kakor vedno, precej tiho svoj „dominus vobiscum“ in učitelj zamišljen nij čul in niti odpel in zaorgljal. Vse ljudstvo se spogleduje v cerkvi in zija na kor, kaj more neki to biti. Učitelj se prestraši in zbledi, prepričavši se, kaj se je zgodilo. Hudo, prav hudo mu je, in kaj porekó gospod župnik. Zmerjan bode, in še hudo, povrh je pa še greh in morda velik, da je maša krajši za en „spiritu tuo.“

Gotovo to je kazen, videzna kazn in slabo znamenje, ker misli v cerkvi na druge reči, župnika pa pozabi. Jezn in žalosten sede učitelj, potem zopet orglja in sklenc, ne več ozirati se, meneč, da bi le nesreče ne bilo zaradi tega in bi ne škodovalo morda Irenici ali gospodu Pelinu, kajti ne imel bi morda njihov zakon pravega blagoslova božjega.

(Dalje prih.)

torej nasledki ustavoverne svobode in gotovo žalostno je, da si mi uredniki opozicijskih listov želimo preventivno cenzuro, kakoršne smo bili deležni v Bachovih absolutističnih časih.

Jaz ga nadalje pobaram, zakaj nij uredništvo izdalo družega natisa zadnje številke, opustè zaplenjeni članek, a on mi odgovori, da tega državno pravdnštvo ne pusti. Jaz pa vprašam: ali nij enaka postava za vse avstrijske dežele; v Ljubljani so bile zadnjič „Novice“ zaplenjene in so vendar izšle v drugem natisu, ker so odstranile članek, kateri je bil podvržen kazenski sankciji. Enako je tudi v Ljubljani izhajajoči „Slovenec“ uže večkrat izšel v drugem natisu.

Naj služi tedaj to v dokaz, da je ubogo časnikarstvo, posebno slovensko popolnem — „vogelfrei“ in da glede njega ne velja nobena postava, tudi per analogijam ne.

Žalostno tako stanje v konstitucionalnej državi, v katerej bi morala ostro določena biti postavnost in politična oportuniteta, kder nij dovoljena prosta pitožba proti osobam, ki imajo zakone in jih slabo izvršujejo. Mi juristi, ki imamo še nekoliko pravnega čuta v sebi, smo globoko žaleni v očigled takim nepostavnostim in kadar se v dražavi izgubljuje čut prava, je to prvi dokaz gnjilobe.

In kako se bode zavzel ves civilizirani svet, ko bode slišal in čital, da časnikarji avstrijske opozicije prosijo državni zbor, naj zopet vpelje Metternichovo cenzuro, kot bolj primerno svobodi, kakor pa sedanje objektivno postopanje, sad ustavoverne svobode.

Naši politični uradi v resnici ostentativno prezirajo naš jezik, naše pravice, in da bi mi ubogi Slovenci tej brezobzirnosti še molčati morali? To bi bilo nekaj turškega. A naš narod po Goriškem je hvala bogu uže toliko vzbujen, da si ne bodo več dolgo naši glavarji in drugi politični uradniki zaslug kovali s zatiranjem pravice in postavnosti. Narodu slovenskemu toraj kličem: vigilantibus jura! našim vladnim organom pa: justitia regnorum fundamentum!

Iz Planine 30. okt. [Izv. dop.]

Mnogo zakladov ponuja mati narava pridnemu kmetovalcu, katere si on lahko osvoji, ako si jih le na pravi način pridobiti in poiskati zna. Žalibože, da pa naš kmetič še nij tako izobražen, da bi imel vse sredstva, ki mu jih narava ponuja, prav upotrebljevati, ter kmetijstvo na viši stopinjo povzdigniti. Mnogo, mnogo bi se še moralo naše kmetijstvo zboljšati, ter po pravih umnega kmetovanje urediti, da bi zadoščevalo zahtevam sedanjega časa. V prvej vrsti bode moral naš kmetovalec v prihodnje na umno živinorejo vso pozornost obratiti, kajti ravno umna živinoreja je steber, na katerega se vse kmetijstvo naslanja. — Žalibože, da se pa ravno o tem imenitnem oddelku kmetijstva pri nas do sedaj, brezmalih izjem nij skoro nič storilo. Žalostno, je, ako se opazuje meršava, umazana in strašno zanemarjena živinica, s katero naš kmetovalec poljske pridelke po blatnej cesti domov vlačí, ko bi se vendar lahko najlepša in najžlahnejša plemena redil, katera bi mu čast delala in obilo novcev donašala. — Tem se bode tudi kmalu v okom prišlo, kajti 18. oktobra bila je uže v Postojni javna dražba, po slav. c. k. kmetijskej družbi, s subvencijo c. k. ministerstva poljedela nakupljene muricodolske žlahne živine.

Prodalo se je namreč omenjeni dan 10 juncev in 26 krav razne starosti. — Dasiravno je bila ta prodaja v Postojni prvá te vrste, vendar je bilo udeleževanje jako živahno. Pokazali so se pri tej priliki naši za napredek jako vneti Notranjci, da znajo ceniti umno živinorejo, katere se bodo gotovo od slej z vsemi močmi poprijeli, ter tudi v tej stroki vsestransko napredovali.

Za se je pa prodaja žlahne muricodolske živine našim Notranjcem naklonila, gre v prvej vrsti zasluga podružničnemu predstojniku v Postojni g. dekanu Hoffstätterju, po katerega pripomoči se je slav. c. kr. kmetijska družba tudi nas Notranjcev spomnila, ter nas z žlahno govedo oskrbel. — Čast torej g. predstojniku kmetijske podružnice v Postojni, ob enim pa tudi prisrčna hvala slav. c. kr. kmetijskej družbi, katera je uže toliko v povzdigo kmetijstva storila, ter si zopet tu v Postojni s tem činom slavni spominek postavila. J. M.

Iz Gradca 30. okt. [Izv. dop.] V torek 26. t. m. smo vendar zopet enkrat skupno zborovali vsi slovanski vseučiliščniki. Redka prikazen, ker skoro na noben način nij mogoče bilo združiti Srbe, Hrvate in Slovence, a letos se je stvar nekoliko izpremenila. Vsaj prvi zbori kažejo máleno na to.

Bilo je omenjeni dan na dnevnem redu razgovarjanje: ali napravimo letos 15. nov. „občni mejnarodni univerzitetni komers“, ker so tudi nekateri „zmerni“ Nemci za to, ali smo proti takemu komersu. Zbralo se je nepričakovano dosti Slovanov, ki so zaključili, da naj se „internacionalen komers“ napravi se sledečimi pogoji: „Ne poje se družega kot „Gaudemus“; ako bi pa Nemci zahtevali, da se i nemške pesni pevajo, terjamo mi, da smemo i mi slovanske pesni peti, in Italijani italijanske. Govori so nemški. Godba mora nekaj slovanskih komadov igrati, in v priredujoči odbor se voli 6 Slovanov, 4 Italijani in 10 Nemcev. S tem je bil ves zbor zadovoljen.

Drugi dan, to je v sredo 27. t. m. je bil občni dijaški zbor, kojega se je čez 300 dijakov raznih narodnostij udeležilo. Agitacija je bila sila huda, da smo mogli toliko jih skupaj spraviti (ker letos nas je komaj nekaj čez 500!) posebno so nemški „ultra“ (bolje: prusijani) vse soboj pripeljali kjer so mogli kaj dobiti, celo neimatrikulirane.

Agitiralo se je še po dnevi za predsednika, ker od tega je veliko odvisno. Le teško je bil potem izbran Cornaut, zmeren Nemec, ki je najprej to misel za internacionalni komers sprožil, — proti „ultra“-Nemcu Eberstallerju, (ki pa nij imatrikuliran, kakor smo pozneje izvedeli.) — Predsednik v kratkem govoru razloži potrebnost takega komersa, „ker mi (Nemci)“ pravi „ne smemo Slovanov in Italijanov in drugih narodnostij dijake smatrati kot goste, temveč kot ravnopravne kolege“. A nemški „ultra“ so le kričali, da je vse „teutsch“ in zopet le „teutsch“. Nij se do družega obravnavanja prišlo, kakor: bo li komers „internacionalen, ali le „nemški“. Nij se moglo drugače glasovati, kakor, da smo se v dve sobani razdelili, kjer so se potem posamezni šteli. Bilo je nemških „ultrovcev“ 150, nas pa 137, tedaj samo za 13 glasov smo pali.

In tudi te bi bili imeli, ako bi ne bili nekateri nestrpneži in omahljivci odšli, gotovo jih je odšlo čez 30. To so sami taki, kojim nij nikoli nič mari za narodnost, ki so vedno mlačni, naj gre še za tako važno reč, ker tukaj bi bilo treba pokazati, koliko nas je in da smo da, je veda tudi za nas, ne samo za Nemce, da je veda občno blago, da je internacionalna, a ne samo blago enega naroda.

Koliko jih pa k zboru sploh prišlo nij, ki se vedno izgovarjajo, da nemajo časa, ali pa: saj jih bode tako dosti, brez mene lahko opravite. Ako bi se vsi drug na družega zanašali, ne bilo bi nobenega. O vi mlačneži! tudi vas bi moral narod izbljuvati, ker mu več kvari in zasmehovanja prouzročite, kakor pa hasnite! — Sedaj bodo napravili ultrovci „nemški“ komers; mej zmernimi Nemci in Slovani in Italijani se pa agitira, da bi napravili ravno na isti dan tudi „internacionalni“ komers. Naj omenim tukaj, da je tudi rektor za tak komers in da nas podpira.

V četrtek, 28. t. m. je bil občni zbor „vseslavjanskega pevskega društva“. Jako nas je iznenadilo lepo število prišlih, posebno ker smo lani vajeni bili, da so k zboru jedva 3 ali 5 prišli, da zborovati nijsmo mogli, in je tako pevsko društvo celo leto spalo. Letos nas je bilo okolo 50, akoravno bi jih lahko bilo še dvakrat več. Udeležili so se tega zbora tudi nekaj Srbov in Hrvatov, kar prej nij bila navada. Vpisalo se je naenkrat 48 udov, deloma izvršujočih, deloma podpirajočih. Žalostno je bilo poročilo tajnikovo od prošlega leta, ko nam je poročal, kolikokrat je bil zbor sklican, kojega se jih je pa tako pičlo število udeleževalo, da društvo nikakor nij moglo misliti na kako delovanje in je moralo počivati. Blagajnik se je pač bil toliko potrudil v tem času, da je dolžno mesečnino izterjal in zelo visoke dolgove prejšnjega leta poplačal, tako da še nekaj v denarnici ostane. — Da pa bode društvo moglo vspešno začeti delovati, sklenilo se je, da se po subskripciji nekoliko denarja nabere, da se more soba in glasovir najeti in pevovodja plačevati. Izbrali so se torej v ta namen trije, en Srb, en Hrvat in en Slovenec, da vsak pri svojih novce pobira. Za predsednika je bil potem per acclamationem izbran g. Omahen tehnik, in po listkih 8 odbornikov, mej temi en Srb in en Hrvat.

Drugi pa, ki zopet nijso imeli časa priti k zborovanju, se uljudno vabijo, da pristopijo ali kot izvršujoči ali kot podpirajoči članovi, da se bode moglo društvo na trdne noge postaviti in nam v dolgih zimskih večerih kak veseli „tihi večer“ napraviti. D.

Domače stvari.

— (O zadnjih dveh) slovenskih gledališčnih predstavah v Ljubljani poročamo jutri,

— (U mrlo) je v Ljubljani meseca oktobra t. l. 72 osob, 35 moških in 37 ženskih.

— (Milodari za pribegle iz Hercegovine in Bosne.) [XV. izkaz.] Iz Ribnice č. g. dekan Skubic nabral 50 gl. Iz Št. Mihelna č. g. kaplan Franjo Merešič 5 gl. Neimenovani 1 gl. iz Dolnjih Poljan g. Josip Barec 50 kr. Iz Ljubljano gg.: August Auer 2 gl., Anton Bučar 1 gl., Jakob Kušar 2 gl., Franjo Šešek 1 gl., Julijus Šušteršič 1 gl., M. Petrič 40 kr.

Prejšnji izkazi 2884 gl. 72 kr. skupaj
tedaj 2948 gl. 62 kr.

Odbor potrjuje sprejem s pristrčno za-
hvalo i prosi še milodarov.

Podpiralni odbor:

J. N. Horak, Vaso Petričič,
predsednik. denarničar.

Javna zahvala.

P. n. gg. mariborskim domoljubom:
dr. Dominkuš, Iv. Kastelic, Robič, Ferk,
Miklošič, Valenčak, Rapoc, Rupnik, dr. Hab-
jan, Koser, Kodella, dr. Radej, dr. Majciger,
A. Abram, se za darovanih 26 gld. in na-
birateljema, gg. Kačič in Berdaja, za njun
trud pristrčno zahvaljuje

Odbor „Učiteljskega društva
za slovenski Štajer.“

V Ljutomeru 28. oktobra 1875.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdra-
vila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in i
otročih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni
želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze
ljudu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepre-
bavljeno, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato
šilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo,
šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih,
otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in pre-
hlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje,
nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriče-
val zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spriče-
vala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, prave-
ga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru,
zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda,
Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-
stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih
oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière du Barry v mnogih slučajih na-
gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in
grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d.
pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v
sealni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih
in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in
in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs-
nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu.
(L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen
mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne
i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja,
bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé
vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry
vsostransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-
nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij
mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry po-
polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor
medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v
„Berliner Klinische Wochenschrift“ od
3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-
vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Ara-
bica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več
in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila
nijšo bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je
ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf,
na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem
let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in
hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljeno, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju
dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-
telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na
skoro breznačajni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalescière-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed-
sahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“,
v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v In-
sbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru
M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanz-
meyer, v Temšvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu
lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih.
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah
zakaznicah ali novostih (256)

Zdravnik za zobe

dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na vseučilišču v Gradcu
ordinira v Ljubljani (v Hotelu pri Slonu v
sobi št. 36—37) zobozdravništvo i zoboteh-
niko.

Njegovi c. kr. priv. zobni aparati: Antiseptikon-
stna voda, zobni prah, zobne paste dobijo se pri
njemu, kakor tudi v Ljubljani pri gosp. Mahru in
lekarju Biršič-u, v Liki pri gosp. Fabjan-u in

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den,
da ne odpravi samo običajno sitni zobni ka-
men, nego tudi zobna glazura dobiha vedno
večjo beljino in nježnost. (354—360)
V zalogi je v Ljubljani v vseh lekar-
nah, kakor tudi pri Antonu Krišperju,
Edvardu Mahru, J. Karingerju & Kasu,
F. M. Schmittu, V. Petričiču, sploh pa
v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterij-
skih štancih na Kranjskem.

Dr. J. G. Popov
rastlinski zobni prah.

Marinšek-u, v lekarnah v Kranji in Kamniku,
in v Trstu v lekarni pri gosp. Sandrini-u.

Radi mnogega obiskovanja, vsled katerega
mnogo bolnikov do denes nij moglo na vrsto priti,
podajša se bivanje do sredi prihodnjega
tedna.

Stanovanje

lepo, suho v najlepšem kraju Karlovskega predmestja
št. 33, in sicer 3 sobe, kuhinja z drvarnico in
čumnato oddaje se takoj. Več o tem pové iz pri-
jaznosti Administracija „Slov. Naroda“. (378—1)

Dunajska največa

27 kr.

Zaloga

solidno in znane zanesljivo firme

Bernhard Pollak-a
na Dunaji,

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weiburggasse),

prodaja jedina z vestno garancijo naj-
boljše kakovosti in pravosti blaga vedno

Najnovije

za vsako sezono,

ovčje-volnate oblačilne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste,
platnenega, modernega, kurentnega in
pletenege blaga, svilnate in žametaste
trake, ravno tako tudi gupir-čipke
vsake baže, poleg še tisoč drugih stvari.

Izgledki i zaznamek blaga

zastoj in franko.

Naročila, tudi najmanjša brzo po
poštnem povzetku. (325—9)

Nepristujoče jemlje se
nazaj brez zadržka.

Za zamaščenje otili zob

nij nobeno sredstvo prospejeje in boljše,
nego zobna pomba od c. k. dvornega
zobnega zdravnika dr. J. G. Popa na Dunaji,
v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more
vsaka osoba sama prav lahko in brezoblastno
deci v oči zob, ki se potem trdo sprime z
ostalinimi škrljicami in zobnim mesom, zob pred
daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Popa, c. k. dvornega zobnega
zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse
št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatič-
nemu zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri
gnojnih zobnih boleznih, zobni kamen očisti,
ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno
meso pri zobeh, ki se majo, očisti zobe in
zobno meso vseh škodljivih tvarin, usam pak
podeči prijetno čvrstost, ter odstrani z njih
neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Popa, c. k. dvornega zobnega
zdravnika na Dunaji.

Ta priprava ohrani čvrstost in čistoto
dihanja, vrhu tega podeči zobom belo-lestečo
barvo, ohrani, da se ne pohablja in okrepi
zobno meso.

Dr. J. G. Popov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den,
da ne odpravi samo običajno sitni zobni ka-
men, nego tudi zobna glazura dobiha vedno
večjo beljino in nježnost. (354—360)
V zalogi je v Ljubljani v vseh lekar-
nah, kakor tudi pri Antonu Krišperju,
Edvardu Mahru, J. Karingerju & Kasu,
F. M. Schmittu, V. Petričiču, sploh pa
v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterij-
skih štancih na Kranjskem.

Umrli v Ljubljani

od 28. do 1. nov.:

Marija Škvarca, 50 l., za vtrpnjenjem pljuč. — Josip Hold, 69 l., za po-
kvarjenji krvi. — Janez Miki, 81 l., na vnetji možjan. — Ana Rus, dete mi-
zarja 2½ l., na krčem. — Marija Kocuvan, dete delavca, 4½ l., za vnetjem
v grlu. — Neža Koprivec 67 l., na prsnej vodenici. — Terezija Turšič, dete
stražnika, 4 l., za vnetjem v grlu. — Andrej Čop, 33 l., vsled miliartuberk-
kolose. — Janez Friškovec, 13 l., na trebušnej vročnici. — Ludovik Černy,
otrok inženirja 13½ l., na sušici.

Izveštaj!

Bolnica Feldhof tik Graea, uz koje se na-

lazi Panzionat za bolesi od mozga i živaca razne vrsti. — Godišnja uplatnica
iznosi 1500 gld. a. v. — Krasan položaj kako u pogledu zdravstvenog tako
u pogledu svake ugodnosti — leži 1100' nad povr. mora. Od Graea leži po
sahata udaljeno. Bolesti se leče po najnovijem načinu, zavod poseduje takodjer
najnovije zgrade (apparate) lekarske.

Izveštaje podeljuje Upraviteljstvo (Direction).

(315—7)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Za sezono!

27 kr.

Žametasti in svilnati traki,
široke preproge (tepihe),
¼ in ¾, šir. laneno, prejno
in usnjato platno, ¼, ¾ in
¾, šifon, lanene-damast-
brisačke, servijete, atlas-
gradl, sedne, mrežne in
mušelinaste pregrinjale,
oksford za srajce in drugo
manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,
garantira za dobro in stanovito blago,
vse doma izdelano.

Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga
Naslov: prve združene gorske tkalske konsorcije fabrikantov,
Dunaj, Mariahilferstrasse 72,

Pošiljlatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.

Izgledi zastoj in frankirani.

(301—13)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.